

– Jag har kontakt med en bra agent och köper andelar i båtlastar. Det är Pål Davidssons svar på hur han får tag i sibirisk lärk till växthus och annat han bygger.

Komponenterna är tillverkade av PiF Specialsnickerier som även byggt växthuset.

En smart stödrulle utanför hyveln hjälper till att styra virket genom maskinen.

Sofia Bourelius är möbelsnickare från Närke och flyttade till Skåne där hon fick jobb inom sitt yrke.

Förgyllda lister värdiga en drottning

Om Danmarks drottning Margarethe vänder blicken uppåt i Amalienborgs slott i Köpenhamn, ser hon utsökt formade och handförgyllda taklister.

De är tillverkade på andra sidan sundet av Pål Davidsson med en PH260 fyrkutterhyvel.

Sedan tio år driver han PiF Specialsnickeri i Påarp utanför Helsingborg. Pappa Tage Davidsson startade verksamheten redan 1960.

– I trakten fanns många frukt- och grönsaksodlare. Pappa såg en marknad för trälådor och startade lådfabrik. Han drev verksamheten fram till 1975 när papplådorna tog över och blev sedan byggmästare, berättar Pål.

KUNDERNA STOD PÅ KÖ

Själv valde han lantbrukets bana, utbildade sig och arbetade som inspektor på stora gårdar. Visst trivdes han, men det var något som saknades.

– Det moderna jordbruket är så förutsägbart. Jag behövde lite utmaningar.

Utmaningen fann han i pappas snickeri som han tog över år 2000,

De förgyllda originallisterna från Amalienborgs slott och de nytillverkade listerna.

först vid sidan om sin anställning, sedan på heltid när han hittade produkter som verkligen slog an – golvtrall och annat hyvlat uteträ av sibirisk lärk. Han köpte en PH260-hyvel precis i rätt tid, när lärken fick sitt riktiga genomslag som ett miljövänligt alternativ till tryckimpregnering.

– Kunderna stod på kö och slet nästan virket ur hyveln, minns han. Nu är haussen över och efterfrå-

gan har stabiliserats, samtidigt som det blivit svårare att få tag i den äkta råvaran från Sibirien. Ryssland har lagt höga exporttullar på rundstock och för den som inte har de rätta kontakterna kan det vara svårt att köpa sågat virke.

– Jag har kontakt med en bra agent och köper andelar i båtlastar. Det blir en fullastad bil varje gång och drygt 200 kubikmeter om året, berättar Pål och visar lagret bakom snickeriet.

KRÄVANDE HYVLING

Hyveln får med andra ord göra rätt för sig. Frågan är om Pål inte är en av dem som hyvlar mest i Sverige med en PH260, dessutom i ett sällsynt tufft material. Sibirisk lärk är extremt tätvuxet, nästan bara hartsrik kärna och dessutom är virket smutsigt av all hantering på tåg och lastbilar genom Ryssland, på båt över Östersjön och slutligen på lastbil till Påarp.

– Vi rengör virket så gott det går, men hyveln får jobba och vi måste slipa stålen ofta, säger han.

Snickeriet är fullutrustat med profmaskiner. Det är PH260 som används mest, men här finns även multifråsen MF30. Pål kallar den

problemlösaren, den körs inte så mycket men fixar jobben som den övriga maskinparken inte klarar av.

Idag blir det inte så mycket hyvling av trall. Pål har utvecklat verksamheten och bygger allt möjligt efter kunders önskemål. Det är uteplatser, växthus, speciallister och mycket annat i lärk, men även i högklassig fura som han köper från landets främsta stamblockssågverk.

ORDERN FRÅN DANMARK

Men hur får man en order från Danmarks motsvarighet till riksantikvarieämbetet på lister till det kungliga slottet Amalienborg?

– Jag har en kund som brukar köpa virke till sin båt. Han arbetar i Danmark och när de behövde lister till slottet kom han att tänka på mig, svarar Pål.

Beställningen gick till som vanligt i dessa sammanhang. Pål fick provbitar av de förgyllda originallisterna, beställde specialstål och hyvlade lugnt och försiktigt tätvuxen fura. Kvalitetskraven är mycket högt ställda när trälister ska handförgyllas med blodguld. Ytan måste vara riktigt slät och materialet av högsta klass. Det duger inte att listerna

”NÄR DE BEHÖVDE LISTER TILL SLOTTET KOM HAN ATT TÄNKA PÅ MIG.”

FAKTA: Den rötskyddade lärken

Lärk är ett samlingsbegrepp för ett tiotal arter. Detta barrträd fäller sina barr om hösten och anses ha ett så bra naturligt rötskydd att det kan ersätta tryckimpregnering. Lärkens fantastiska rötskydd är dock överdrivet.

Omfattande forskning visar att splintveden inte är mer beständig än gran och fura. Däremot får lärken under rätt växtbetingelser en mycket hög andel kärna. Olika hartser ger trädet en naturlig im-

pregnering. Lärkens kärna är lika beständig som kärnfura.

De bästa betingelserna finns i Sibirien, där lärk långsamt växer på permafrosten med en omloppstid på 300 år. Virket blir oerhört tätvuxet och består nästan bara av kärna. Det finns växtplatser i Sverige som ger liknande resultat, men en frodvuxen lärk med liten andel kärna är inte mer rötbeständig än vanlig gran.

vrider sig eller att förgyllningen lossnar efter några år.

MÖBELSNICKAREN SOFIA

Men klarar verkligen en så pass enkel och billig hyvelmaskin som PH260 så extrema kvalitetskrav? Svaret från Danmark är tveklöst ja, de gyllene listerna är numera på plats i det kungliga taket.

Förgyllda lister är en liten exklusivitet i en verksamhet som i huvudsak handlar om att bygga olika utemiljöer av lärk. Till sin hjälp har Pål ett nätverk av andra företagare, men för ett halvår sedan fick han även sällskap av en anställd i snick-

eriet. Det är möbelsnickaren Sofia Bourelius som flyttat till Skåne från Närke.

– När det var som mest att göra i somras så skötte jag hyvlandet medan Pål var ute hos kunderna, berättar Sofia samtidigt som hon arbetar med en dörr av lärk.

Pål är mycket nöjd med sin rekrytering. Med en utbildad möbelsnickare kan företaget erbjuda fler och mer komplicerade produkter, vilket uppskattas av ett växande antal kunder.

Mer om vad PiF Specialsnickeri och bygg sysslar med, finns att läsa på deras hemsida www.pif-specialsnickeri.com.